

i Overensstemmelse med Tingets Stilling til denne Sag under den sidste Toldlovs-behandling. Men der var tidligere ingen Begrænsning sat for den kgl. Anordnings Gyldighed; naar en saadan Anordning en Gang var udstedt, kunde den, uden at Rigsdagen kom til at udtale sig derom, blive ved at gælde, hvilket forekommer mig uheldigt. Thi det er dog en vigtig Afgørelse at stille sig i et saa fjendtligt Forhold til et Land, at man maaske i længere Tid opkrævede en saadan Tillægstold paa 40 pCt. Derfor er det her bestemt, at en saadan kgl. Anordning højst kan have Gyldighed i 40 Uger og ikke, maa udstedes mere end een Gang i 3 Aar. Der vil altsaa altid være Lejlighed for Rigsdagen til at tage Standpunkt dertil.

Det andet Principspørgsmaal, jeg vil sige et Par Ord om, inden jeg gaar over til selve Sætserne, er Spørgsmaalet: Vægttold eller Værditold. Det vide De alle sammen er et gammelt Stridsspørgsmaal, et Kampspørgsmaal herhjemme, maaske i højere Grad omkring paa Møderne end herinde i Rigsdagen. Naturligvis er det for en umiddelbar Betragtning indlysende, at Værditold er det mest tiltalende. Det at lægge Tolden i Forhold til Værdien synes jo at være noget saa lige til, at Folk paa Forhaand ere indtagne derfor; og det er ogsaa historisk rigtigt nok, at næsten alle Lande have prøvet det, fordi det ganske naturligt faldt lige til for Statsmændene; men de fleste have atter forladt det. Man plejer jo, naar Talen er om Told, at nævne England som det mønstergyldige Land og Gladstone som den, der har gennemført de bedste Toldreformer i dette eller rettere forrige Aarhundrede. Men hans store Reform i 1853 gik blandt andet ud paa at forlade Værditold og gaa over til Vægttold. De fleste Lande ere gaaede den samme Vej. Preussen og Sverige havde allerede forladt den i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Frankrig fik Værditold ved Handelstraktaten af 1860, fordi man den Gang fandt det mere bekvemt og lettere under Forhandlingerne med England at sætte Værditold, men den skaffede dem saa mange Kvaler, at Handelskamrene udtalte sig bestemt imod den, og i 1892 gik de over til Vægttold. Italien er gaaet samme Vej i 1889. Den norske Toldkommission, der havde berejst Holland og Belgien, hvor Værditold endnu findes, har udtalt sig enstemmig mod den. Kun Holland og Belgien, hvor man har en ret ensartet lav Told paa saa godt som alle Varer, have bevaret Værditold, endvidere Amerika, hvor

den synes at være endnu et Middel til at vanskeliggøre Importen.

Jeg skal ikke komme langt ind paa hele dette Tema og kun sige, at de vigtigste Argumenter mod Værditolden ere, som de Herrer maaske vide, følgende: for det første den, at den ikke virker ensartet for alle. Det er jo til syvende og sidst ikke et Livsspørgsmaal for en Købmand, om han giver lidt mere eller lidt mindre i Told af en Vare, men det er et Livsspørgsmaal for ham at vide, at hans Konkurrent giver lige saa meget som han. Nu er der i saa Henseende ingen Tvivl om, at Værditolden bereder meget store Vanskeligheder. For det første giver den meget for let Adgang for den uhæderlige Købmand til at faa sine Varer billigere ind end den hæderlige. Naturligvis har den uhæderlige altid Lejlighed til at faa dem billigere ind, men han løber større Risiko under andre Systemer end under dette. Og dernæst er der en Ting, som er given, og som intet kan forandre, det er den, at den rige, store Købmand, der køber de store Vareforsyninger og betaler dem kontant, faar dem billigere end den mindre Købmand, der maa købe i mindre Portioner paa Kredit. Men naar Tolden skal rette sig efter Værdien, vil det sige, at den store Købmand faar ikke alene den Fordel, han nu har, men ogsaa den Fordel, der ligger deri, at han faar mindre Told at betale. Endelig vil det give saa store Vanskeligheder ved Kreditoplagsinstitutionen, at man fra toldteknisk Side er inde paa, at den Institution maa man opgive, hvis man gaar over til Værditold.

Jeg har naturligvis ogsaa haft det Spørgsmaal under Overvejelse, men det staar mig ganske klart, at skulde man gaa over til Værditold, var det et saa stort Spring, at der ikke var noget Haab om at faa nogen Toldlov igennem i Hast. For overhovedet at gøre Værditolden mulig, vilde det være nødvendigt at jævne Tolden ud, saaledes at den var nogenlunde ligelig over alle Positioner. Et saadant Spring fra den nuværende Toldlov paa visse Omraader vilde blive mødt med en saa bestemt Protest, at jeg tror, at alene af den Grund kom vi ingen Vegne. Men jeg kunde ogsaa saa meget lettere i det væsentlige bibeholde Vægttolden, som vi altid, naar vi have staaet overfor det praktiske Lovgivningsspørgsmaal, ere vegne tilbage for Værditolden og have holdt paa Vægttolden. Toldkommissionens Mindretal i 1896 leverede et meget varmt Indlæg for Værditold i Betænkningen, men skriver